

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ГЕОТЕХНІЧНОЇ МЕХАНІКИ
ім. М.С. Полякова

Геотехнічна механіка
Геотехническая механика
Geo-Technical Mechanics

МІЖВІДОМЧИЙ ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Головний редактор академік НАН України А.Ф. Булат

Збірник заснований в 1993 році

Випуск 120

Дніпропетровськ • 2015

УДК 622.02 : 539.3

Затверджено до друку Вченю Радою Інституту геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України (протокол № 1 від 30.01.2015 року).

Редакційна колегія:

головний редактор –
заступники головного редактора –
відповідальний секретар –

академік НАН України А.Ф. Булат;
чл.-кор. НАН України О.І. Волошин;
д-р техн. наук О.П. Круковський;
д-р техн. наук В.Г. Шевченко.

Члени редакційної колегії:

д-р геол. наук *В.А. Баранов*; д-р геол. наук *К.А. Безручко*; д-р техн. наук *Б.О. Блюсс*; д-р техн. наук *Л.М. Васильєв*; академік НАН України, д-р геол.-мінерал. наук *П.Ф. Гожик* (Інститут геологічних наук НАН України, директор інституту); д-р техн. наук *В.І. Дирда*; чл.-кор. НАН України *Е.І. Єфремов*; д-р техн. наук *Є.С. Лапшин*; д-р техн. наук *С.П. Мінєєв*; д-р техн. наук *В.П. Надутий*; д-р техн. наук *Т.А. Паламарчук*; д-р геол. наук *Л.І. Пимоненко*; д-р геол. наук *В.Ф. Приходченко* (Державний ВНЗ «Національний гірничий університет» МОН України, зав. кафедри геології та розвідки родовищ корисних копалин); д-р геол. наук *В.С. Савчук* (Державний ВНЗ «Національний гірничий університет» МОН України, професор кафедри геології та розвідки родовищ корисних копалин); д-р техн. наук *Є.В. Семененко*; д-р техн. наук *С.І. Скіпочка*; д-р техн. наук *К.К. Софійський*; д-р техн. наук *М.С. Четверик*; д-р техн. наук *Г.О. Шевченко*; д-р техн. наук *А.О. Яланський*.

Іноземні члени редакційної колегії:

д-р техн. наук *С.Д. Вікторов* (Інститут проблем комплексного освоєння надр Російської академії наук, Російська Федерація); д-р геол.-мін. наук *Б.І. Журбіцький* (Всеросійський науково-дослідний геологорозвідувальний інститут вугільних родовищ, Російська Федерація), д-р техн. наук *Ю.П. Морозов* (Федеральна державна бюджетна освітня установа вищої професійної освіти Уральський державний гірничий університет, Російська Федерація), д-р техн. наук *Л.С. Шамганова* (Інститут гірничої справи ім. Д.А. Кунаєва Національної академії наук Республіки Казахстан, Республіка Казахстан.)

Редактор видання (Print) д-р техн. наук *Т.В. Бунько*
Редактор видання (Online) канд. техн. наук *І.М. Слащов*

У збірнику представлено результати наукових досліджень у галузі механіки машин, процесів переробки мінеральної сировини, механіки вибуху, рудникової аерогазодинаміки, механіки гірських порід, геології корисних копалин, охорони праці та навколошнього середовища гірничодобувних підприємств.

Для наукових працівників, аспірантів та студентів старших курсів вищих учебних закладів.

Адреса веб-сторінки збірника: www.geotm.dp.ua

Рецензенти: Е.І. Єфремов, чл.-кор. НАН України
Б.І. Голінько, д-р техн. наук, професор

© Інститут геотехнічної механіки
ім. М.С. Полякова НАН України, 2015

СОДЕРЖАНИЕ
CONTENTS

1	БУЛАТ А.Ф., КИРИК Г.В., ШЕВЧЕНКО В.Г. Современные решения по повышению эффективности разработки месторождений углеводородов на основе энергосберегающего компрессорного оборудования BULAT A.F., KIRIK G.V., SHEVCHENKO V.G. Advanced solutions on improving efficiency of hydrocarbon deposit mining by energy-saving compressor equipment	3
2	БУЛАТ А.Ф., ПИМОНЕНКО Л.И., БАЛАЛАЕВ А. К., БОКИЙ Б.В., ГУНЯ Д.П. О влиянии геодинамических процессов на накопление и миграцию газов в углепородном массиве Донбасса BULAT A.F., PYMONENKO L.I., BALALAYEV A.K., BOKIY B.W., GUNYA D.P. About effect of geodynamic processes on accumulation and migration of gases in carbonic massif of Donbass	17
3	БУНЬКО Т.В., КОКОУЛИН И.Е., ЖАЛИЛОВ А.Ш., БОКИЙ А.Б. Совершенствование метода расчета концентраций метана по сети горных выработок, включающих рассредоточенные источники метановыделения BUNKO T.V., KOKOULIN I.Ye., ZHALILOV A.Sh., BOKIY A.B. Improved method for computing methane concentrations along the tunnel network containing dispersed methane-releasing sources	31
4	СЕМЕНЕНКО Е.В., ДЯКУН И.Л. Methods and means to improve the efficiency thermal processing of solid fuel in a fluidized bed СЕМЕНЕНКО Е.В., ДЯКУН И.Л. Методы и средства повышения эффективности термической переработки твердого топлива в кипящем слое	44
5	НАДУТЬЙ В.П., МАЛАНЧУК Е.З., ЭРПЕРТ А.М. Определение зависимости выхода концентрата самородной меди из базальтового сырья от напряженности электрического поля и классов крупности NADUTY V.P., MALANCHUK Ye. Z., ERPERT A.M. Finding of interdependence between yield of native copper concentrate made of basalt input and electric field intensity and size grades	52
6	КИРИЧКО С.Н. Обеспечение эффективности работы систем гидротранспорта паст на основе лабораторной оценки реологических параметров KIRICHKO S.N. Operating efficiency of the paste transporting hydrosystems ensured by laboratory estimated rheological parameters	63
7	ДУДНИК М.Н. Выбор материалов, геометрических параметров опор вращения оси крыльчатки и режима их работы DUDNIK M.N. Choosing of materials, geometrical parameters and operating regimes of supports for impeller rotational axis	71
8	РУБАН В.Д., ПОДОЛЯК К.К. Приготовление структурированных суспензий с учетом влияния гидротранспорта на измельчение угля RUBAN V.D., PODOLYAK K.K.	

Preparation of structured suspensions with taking into account impact of hydraulic transport on the rate of the coal breakage	85
9 УСОВ О.А.	
Оценка соответствия линейного закона фильтрации реальной динамике изменения давления нагнетания воды в угольные пласти	
УСОВ О.А.	
Estimation of accordance of the water filtration linear law to the real pressure dynamics of water infused into the coal layers	93
10 КАРАМУШКА О.А., ЗМИЕВСКАЯ К.О., ПАЩЕНКО П.С., ВЛАСЕНКО В.В., МОСКОВСКИЙ О.В.	
Влияние гидродинамического воздействия на структуру угля	
KARAMUSHKA O.A., ZMIYEVSKAYA K.O., PASHCHENKO P.S., VLASENKO V.V., MOSKOVSKIY O.V.	
Influence of hydrodynamic effect on the coal structure	102
11 ШЕВЧЕНКО А.Е.	
Особенности обезвоживания глубоководных органоминеральных осадков Черного моря методом фильтрования	
SHEVCHENKO O. YE.	
Features of dewatering the deep-sea organic-mineral sediments in the Black Sea by method of filtration	113
12 ПОНОМАРЕНКО С.Н.	
Влияние физико-механических свойств горной породы на сопротивление ее пневмотранспортированию трубопроводными системами	
PONOMARENKO S.N.	
Influence of rock physical and mechanical properties on the rock resistance to pneumatic transportation by the pipeline systems	125
13 ПОЛУЛЯХ А.Д., СОКУР А.К., ЛАПШИН Е.С.	
Определение гидродинамических параметров сепаратора с разделительной гидроповерхностью	
POLULYAKH A.D., SOKUR A.K., LAPSHIN YE.S.	
Determining of hydrodynamic parameters for separator with dividing hydrosurface	136
14 СЕМЕНЕНКО Е.В., НИКИФОРОВА Н.А., ТАТАРКО Л.Г.	
Проектировочный расчет трубопроводных систем технологий гидромеханизации при замене стальных труб на полиэтиленовые	
SEMENENKO YE.V., NIKIFOROVA N.A., TATARKO L.G.	
Design calculation of the pipeline systems for hydromechanization technologies when steel pipes are replaced by the polyethylene ones	152
15 САДОВЕНКО И.А., ИНКИН А.В.	
Моделирование гидрогеотермических полей при подземном сжигании угольных пластов	
SADOVENKO I.A., INKIN A.V.	
Modeling of hydrogeothermal fields at underground combustion of the coal seams	161
16 ГАВРИЛОВ В.И.	
Способ интенсификации дегазации крутых газонасыщенных угольных пластов	
GAVRYLOV V.I.	
Method for intensifying degassing of the gassy steep coal seams	172

17	КРУКОВСКАЯ В.В., КРУКОВСКИЙ А.П., ВИНОГРАДОВ Ю.Ф. Исследование водопритока в горные выработки с анкерной крепью KRUKOVSKAYA V.V., KRUKOVSKIY A.P., VINOGRADOV Y.A. Study of water inflow in mine workings with anchors	182
18	ЛЯХОВЕЦКАЯ-ТОКАРЕВА М.М. Экономические преимущества использования естественного холода в системах микроклимата LYACHOVETS'KA-TOKAREVA M.M. Economic advantages of natural cold use in systems of the microclimate	195
19	МАЛЬЦЕВ Д.В., ВЛАДИКО О.Б. Новий підхід до видобутку урану для Новоконстантинівського родовища MALTSEV D.V., VLADYKO O.B. A new approach to the uranium production under the conditions of the Novokonstantynivka deposit	203
20	ЕВСТРАТЕНКО Л.И., ЮРЧЕНКО А.А., СТОЛБЧЕНКО Е.В., Применение методов планирования промышленных экспериментов для решения задач управления проветриванием шахт YEVSTRATENKO L.I., YURCHENKO A.A., STOLBCHENKO YE.V. Application of methods of industrial experiment planning for solving problems with mine ventilation control	214
21	ДЕНИЩЕНКО О.В., КОЗІНА І.В., ЮРЧЕНКО О.О. Управління переміщенням бурових верстатів тягачами для підвищення безпеки процесу DENISHCHENKO O.V., KOZINA I.V., YURCHENKO O.O. Control of moving-in of the drilling rings by tractive vehicles for higher safety of the process	225
22	НОВИКОВ Л.А. Газодинамика обводненных участков дегазационного трубопровода и методы расчета их параметров NOVIKOV L.A. Gas dynamics in the flooded areas of degassing pipeline and methods for calculating their parameters	235
23	СКИПОЧКА С. И., ПАЛАМАРЧУК Т. А. Оценка вклада фазовых составляющих метана в газоносность угольных пластов SKIPOCHKA S. I., PALAMARCHUK T. A. Interdependence between methane phase states and gas-content in the coal strata	245
24	АВЕРКИН Д.И. Оценка влияния способов поддержания сопряжения лавы со штреком на характер деформирования подготовительной выработки AVERKIN D.I. How methods of supporting the longwall and gallery ends impact on character of the preparatory roadway deformation	256
25	ИЛЬИН С.Р., СОЛОМЕНЦЕВ К.А., ВАСИЛЬКЕВИЧ В.И. Анализ влияния формы сечения коробчатых проводников жесткой армировки шахтных стволов на допустимую скорость движения подъемных судов ILYIN S.R., SOLOMENCEV K.A., VASYLKEVYCH V.I. Analysis of the influence of the form of box-shaped cross-section streak rigid reinforcement shafts on permissible speed of hoisting vessels	266

- 26 КИРИЯ Р.В., ЛАРИОНОВ Н.Г.
Определение предельного угла наклона конвейера с лентой глубокой же-
лобчатости
KIRIYA R.V., LARIONOV N.G.
Determination of the limiting belt angle with ribbon deep grooved 276
- 27 ГУБЕНКО Д.И.
Закономерности транспортирования сжатого воздуха шахтным потребите-
лем по негерметичному трубопроводу
GUBENKO D.I.
Mechanism of compressed air transport through the leaky pipeline to the mine
consumers 287
- 28 ШАШЕНКО А.Н., ШАПОВАЛ В.Г., МОРКЛЯНИК Б.В., ШАПОВАЛ А.В.
Напряженно-деформированное состояние полупространства, внутри кото-
рого находится точечный источник давления
SHASHENKO A.N., SHAPOVAL V.G., MORKLYANIK B.V.,
SHAPOVAL A.V.
Stress-deformed state half-space which includes a pressure point source inside 302